

บทที่ 1

บทนำ

1. ความจำเป็นและความสำคัญของปัญหา

1.1 ความจำเป็น

กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และมีฐานะ เป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 มีการบริหาร ราชการประกอบด้วย สภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้ง ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครโดยตรงและเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย เป็นศูนย์กลาง ทางการปกครอง การเมือง เศรษฐกิจและสังคม มากกว่า 200 ปี มีพื้นที่ 1,568.737 ตาราง กิโลเมตร มีประชากรซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านทั้งสิ้น 5,584,226 คน¹ ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ ประชากรเข้ามาอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครอย่างหนาแน่นและนับวันจะทวีจำนวนมากขึ้นทุกปี จาก สภาพเช่นนี้ทำให้กรุงเทพมหานครต้องประสบกับปัญหาอย่างมากมาย โดยเฉพาะปัญหาความเสื่อม โทรมของสภาพแวดล้อมในเมือง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อถึงสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการ ดำรงชีพของประชาชน สภาวะความเสื่อมโทรมของกรุงเทพมหานครที่เห็นได้ชัดเจน เช่นปัญหาน้ำ ในคูคลองเน่าเสีย มลภาวะทางอากาศ เสียงและฝุ่นละออง ปัญหาขยะมูลฝอย ปัญหาชุมชนแออัด และปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพลักษณะของที่พักอาศัยจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในเขตเมือง โดยเฉพาะในเขต กรุงเทพมหานคร จึงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วนมิฉะนั้นอาจส่งผลกระทบต่อเป็นอันตราย ต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้

อย่างไรก็ดีในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว กรุงเทพมหานครในฐานะราชการบริหารส่วน ท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528 ได้มีการ กำหนดอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครครอบคลุมความเป็นอยู่ของประชาชน ตั้งแต่เกิดจนกระทั่ง ตายไว้ถึง 27 ประการ ซึ่งการพัฒนาและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ถูกกำหนดให้เป็นหน้าที่ที่สำคัญ ประการหนึ่งของกรุงเทพมหานครอย่างไรก็ตามนอกเหนือจากการพัฒนาและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

¹สถิติของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2537

แล้ว การพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้คงสภาพเดิมไว้มิให้เสื่อมทรามลงกว่าที่เป็นอยู่ ก็นับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครให้ดำรงคงอยู่ต่อไปด้วย

ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองของกรุงเทพมหานครที่สามารถนำไปบังคับใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องทำการศึกษา และวิเคราะห์ถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเมือง ภายใต้กรอบของกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.1.1 ความหมายของคำว่าสิ่งแวดล้อมเมือง

คำว่า "สิ่งแวดล้อมเมือง" ของการศึกษาในที่นี้ เท่าที่สำรวจยังไม่ปรากฏว่ามีนักวิชาการท่านใดกำหนดนิยามของคำว่าสิ่งแวดล้อมเมืองไว้โดยตรง ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเมืองในที่นี้จึงต้องทำการศึกษา เพื่อกำหนดขอบเขตของนิยามคำว่าสิ่งแวดล้อมเมืองโดยรวมจากแนวความคิดและผลการศึกษานักวิชาการบางท่านมาประกอบ เพื่อสรุปหาความหมายของนิยามเป็นการเฉพาะ

คำว่าสิ่งแวดล้อมเมืองสำหรับการศึกษาในที่นี้ประกอบขึ้น โดยนำคำว่าสิ่งแวดล้อมรวมกับคำว่าเมือง ดังนั้นในการศึกษาหาคานิยามจึงต้องแยกศึกษาหาความหมายของคำว่าสิ่งแวดล้อมและคำว่าเมืองเสียก่อน

1.1.1.1 ความหมายของคำว่า "สิ่งแวดล้อม"

คำว่า สิ่งแวดล้อม ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลายความหมาย แต่ส่วนใหญ่มักจะมีเนื้อหาสาระสำคัญคล้ายคลึงกันดังนี้

คำว่า "สิ่งแวดล้อม" โดยทั่วไปหมายถึง ทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งครอบคลุมไปถึงสิ่งที่ป็นรูปธรรมหรือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical environment) เช่นดิน น้ำ อากาศ และสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ และสิ่งที่ป็นนามธรรม เช่น จารีตประเพณี ขนบธรรมเนียม อย่างไรก็ตามที่คิดคนเราแต่ละคนจะมีความเข้าใจในความหมายของคำว่าสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันไปตามภูมิหลังของแต่ละบุคคล เช่น ประสพการณ์ชีวิต และพื้นฐานการศึกษา เป็นต้น

หรืออีกความหมายหนึ่ง สิ่งแวดล้อม (Environment) เป็นรากศัพท์เดิมมาจากภาษาฝรั่งเศส Environ แปลว่า Around ฉะนั้น Environment จึงหมายถึง totality of man's surroundings หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ล้อมรอบตัวเราทั้งสิ่งที่มีชีวิต และสิ่งที่ไม่มีชีวิตทั้งที่เป็นสสารและพลังงาน ซึ่งอาจได้แก่ธรรมชาติที่อยู่รอบ ๆ ตัวเราคือ ดิน น้ำ อากาศ ไฟ ภูเขา ฯลฯ และสิ่งที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นมา เช่นถนน บ้านเรือน ที่พักอาศัย โรงงานอุตสาหกรรม และประดิษฐ์กรรม ด้านวัตถุ เช่นรถยนต์ เรือยนต์ ผงซักฟอก ถุงพลาสติก เป็นต้น²

จากความหมายของคำว่า "สิ่งแวดล้อม" ดังกล่าวเราอาจสรุปได้ว่าสิ่งแวดล้อมหมายถึงทุก ๆ สิ่งที่อยู่รอบตัวเราทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งไม่มีชีวิตก็ตาม นอกจากนั้นสิ่งแวดล้อมยังเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของมนุษย์ด้วย

เมื่อทราบความหมายของคำว่า สิ่งแวดล้อม แล้วต่อไปจึงควรให้ความสนใจศึกษาของคำว่าเมือง เพื่อจะได้นำมาประกอบและหาข้อสรุปของนิยาม คำว่าสิ่งแวดล้อมเมืองต่อไป

1.1.1.2 ความหมายของคำว่า "เมือง"

ปัจจุบันยังไม่ได้มีการกำหนดนิยามของคำว่า "เมือง" ขึ้นไว้โดยตรงทั้งนี้เนื่องจากระดับของความเป็นเมืองในแต่ละประเทศแต่ละท้องถิ่นนั้นต่างกันแต่อย่างไรก็ดี ความหมายของคำว่า เมือง ได้มีนักวิชาการและสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้ให้แนวความคิดและความหมายไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

1.1.1.2.1 ความหมายของคำว่าเมืองโดยนัยของนักพัฒนา

เมืองเป็นศูนย์กลางของสถาบันทางเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญเป็นที่ดึงดูดให้ผู้คนเข้ามาอยู่อาศัย กันอย่างหนาแน่น แนวความคิดดังกล่าว เริ่มต้นจากการพิจารณาสังคมมนุษย์ นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเริ่มจากมนุษย์ มีความจำเป็นต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มตามเผ่าพันธุ์ จะอาศัยอยู่อย่างโดดเดี่ยวไม่ได้เนื่องจากความเป็นสัตว์สังคมจึงต้องมีการ

²พรงค์ ๗ เชียงใหม่, มลพิษสิ่งแวดล้อม (กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ 2525), หน้า 1.

ปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกมีความร่วมมือกัน ตลอดจนประพฤติปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคมนั้น เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นสังคม ต่อมาเมื่อสมาชิกแต่ละกลุ่มมีจำนวนมากขึ้นการกระทบกันระหว่างกลุ่มก็เกิดขึ้นกลุ่มที่แข็งแรงที่สุดย่อมมีอิทธิพลครอบงำกลุ่มอื่นในที่สุดสภาพของสังคมกลุ่มต่าง ๆ จึงพัฒนามาเป็นเมืองและเป็นประเทศชาติดังที่เห็นในปัจจุบัน

หลังจากมีการสร้างเมือง เพื่อเป็นศูนย์กลางการปกครอง ๓ ที่แห่งใดบริเวณนั้น จะประกอบด้วย ผู้คนซึ่งประกอบอาชีพแตกต่างไปจากคนที่อาศัยอยู่นอกเมืองอาชีพส่วนใหญ่ที่ทำในเมืองเป็นอาชีพที่ไม่ใช่เกษตรกรรม ซึ่งต่อมาศูนย์กลางของเมืองได้ขยายตัวออกไปเรื่อย ๆ มีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้นมีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศตลอดจนมีการตั้งสถานที่ราชการศูนย์กลางของการศึกษาและศาสนาขึ้น

ลักษณะดังกล่าว เป็นแนวความคิดของการกำเนิดเมืองแบบหนึ่ง ทำให้เราเข้าใจได้ว่าเมืองดังกล่าวนี้ ประชาชนที่อาศัยอยู่จะมีวิถีความเป็นอยู่ การประกอบอาชีพ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก และแบบแผนของชีวิตที่แตกต่างไปจากของคนในสังคมเผ่า และสังคมที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เมืองที่ว่าเป็นศูนย์กลางสถาบันของสังคมอย่างใดอย่างหนึ่งแต่ก็มีเมืองอีกจำนวนมาก ที่เป็นศูนย์กลางของสังคมหลาย ๆ ประเภท อาจารย์เอลเดอร์³ได้บรรยายลักษณะของเมืองแบบนี้ไว้ว่า

- เป็นเสมือนคนกลางในทางเศรษฐกิจโดยรับสินค้าจากต่างประเทศ นำไปจำหน่ายยังต่างจังหวัด และรับทรัพยากรภายในประเทศ ออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศนอกจากนี้ยังเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ เพื่อผลิตสินค้าและบริการทั่วไป

- เป็นศูนย์กลางของการคมนาคมทุกชนิด

- เป็นศูนย์กลางของการปกครอง และการบริหารประเทศ

- เป็นศูนย์กลางของการศึกษาศาสนา และเป็นที่เผยแพร่วัฒนธรรม และความหมายของการเป็นชนชาตินั้น ๆ

³ กวิช จี เอลเดอร์, "สภาพความเป็นอยู่ของแหล่งชุมชนหนาแน่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้," วารสารสังคมศาสตร์ 6 (มกราคม 2512): 53.

1.1.1.2.2 ความหมายของคำว่าเมืองในเชิงสังคมวิทยา

(Urban sociology)

นักสังคมวิทยา ที่มีชื่อเสียงท่านหนึ่งของสำนักชิคาโก คือ หลุยส์ เวอร์ธ (Louis Wirth) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าเมืองไว้ว่า เมืองมีลักษณะพื้นฐานเป็นเครื่องกำหนดคือ 1) ขนาดใหญ่ 2) มีความหนาแน่นมาก และ 3) ประชากรมีเชื้อชาติหรือวัฒนธรรมต่างกันมาก เมืองจะต้องเป็นชุมชนที่ประกอบด้วยลักษณะทั้งสาม ลักษณะหนึ่งลักษณะใดเพียงอย่างเดียว จะไม่ทำให้ชุมชนเป็นเมืองขึ้นมาได้ โดยสรุปเมือง หรือ นคร จะต้องเป็นที่ ที่ประชากรเป็นจำนวนมากอาศัยอยู่ ประชากรอยู่กันอย่างใกล้ชิด หนาแน่น และประชากรเหล่านั้นประกอบด้วยประเภทหรือชนิดต่างๆที่อยู่ด้วยกันและต่างก็ประกอบกิจต่าง ๆ กัน⁴

1.1.1.2.3 ความหมายของคำว่าเมืองในทัศนะของการ

ปกครองหรือการบริหาร

ความหมายของคำว่าเมืองจากรายงานการศึกษาเรื่อง การศึกษาการเปลี่ยนแปลง:ความเป็นเมือง การเติบโตของเมือง และการย้ายถิ่น โดยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ คณะสถิติประยุกต์และศูนย์ศึกษาเมือง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติเมื่อเดือนกันยายน 2529 ได้กล่าวถึงการศึกษาความเป็นเมืองและการเติบโตของเมืองของประเทศไทยไว้ว่าในอดีตการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับ เมือง และการเติบโตของเมือง ส่วนมากอาศัยนิยามที่เป็นทางการโดยยึดหลักการแบ่งเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น ของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งแบ่งเขตพื้นที่ออกเป็นเทศบาล เขตสุขาภิบาลและนอกเขตเทศบาล โดยกำหนดให้เทศบาลและกรุงเทพมหานครเป็นเขตเมืองทั้งหมด อย่างไรก็ตามความพยายามที่จะทำให้การศึกษาความเป็นเมืองและการเติบโตของเมืองสอดคล้องกับความเป็นจริงอย่างน้อยที่สุดในแง่ของประชากร โดยปรับปรุงขยายนิยามของเมือง ให้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม โดยรวมถึงเขตสุขาภิบาลที่มีความหนาแน่นไม่น้อยกว่า 1,000 คน ต่อตารางกิโลเมตร และมีผู้อยู่อาศัยไม่ต่ำกว่า 5,000 คน เป็นเขตเมือง

⁴สัญญา สัญญาวิวัฒน์, หลักสังคมวิทยา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2523), หน้า 111.

อย่างไรก็ตามคานิยามใหม่นี้ยังมีข้อบกพร่อง ในแง่
 ที่ไม่สามารถครอบคลุมลักษณะอื่น ๆ ของความเป็นเมืองได้อย่างครบถ้วน เช่น ลักษณะการประกอบ
 อาชีพของประชากร สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ที่มีอยู่ในเขตพื้นที่ตลอดจนลักษณะการดำรงชีวิต
 ความสัมพันธ์ทางสังคมและการตั้งชุมชน อย่างไรก็ตามคานิยามดังกล่าวนับได้ว่าเป็นการปรับปรุงให้
 ดีขึ้นและสะท้อนความเป็นจริงมากกว่าคานิยามเดิมและเป็นคานิยามที่ใช้กันกว้างขวางขึ้น ในหมู
 นักวิชาการ สถาบันวิจัยการพัฒนาประเทศไทยและกองวางแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สำนักงาน
 คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช) สิ่งที่นำสังเกตคือ กองประสานการ
 พัฒนาเมือง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ใช้คานิยามที่
 แตกต่างออกไป ซึ่งครอบคลุมเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาลที่มีประชากรตั้งแต่ 5,000 คนขึ้นไป
 โดยมีได้ดูความหนาแน่นซึ่งคานิยามดังกล่าวนี้ จะทำให้จำนวนประชากรเมืองสูงกว่าคานิยามแรก
 กล่าวโดยสรุปจากนิยามของคำว่า เมือง ดังกล่าว
 อาจสรุปสาระสำคัญของนิยามของคำว่าเมืองได้ดังนี้ คือ

เมือง หมายถึง พื้นที่หรือบริเวณซึ่งประกอบขึ้นด้วย
 กลุ่มคนต่าง ๆ เข้ามาอาศัยรวมกันอยู่อย่างหนาแน่นเป็นสังคมที่มีขนาดใหญ่ กลุ่มคนที่เข้ามาอาศัย
 ร่วมกันดังกล่าว มีการดำเนินชีวิต และมีความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ ร่วมกันจนในที่สุดบริเวณดังกล่าว
 ได้กลายเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ดังนั้นจากนิยามของคำว่า สิ่งแวดล้อม และ คำว่า เมือง นั้น จะมีความสัมพันธ์ร่วมกัน
 อยู่มาก ทั้งนี้นอกจาก สภาพความเป็นเมืองจะเกิดขึ้นมาได้นั้นไม่เพียงแต่ประกอบขึ้นมาจากกลุ่ม
 บุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อกันเท่านั้น มนุษย์หรือกลุ่มบุคคลที่มาอยู่ร่วมกันนั้นยังต้องพึ่งพาธรรมชาติ
 หรือสิ่งรอบตัว เพื่อการดำรงชีวิตด้วย โดยเฉพาะในปัจจุบันได้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและ
 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นตัวอย่าง ยิ่งทำให้มนุษย์มีความสามารถในการดึงเอาทรัพยากร
 ธรรมชาติรอบตัวไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตมากขึ้น ด้วยเหตุเหล่านี้เองทำให้ส่งผลกระทบต่อ
 ต่อสภาพแวดล้อมเป็นอย่างมาก ดังนั้นจะเห็นได้ว่า คนที่อยู่ในสังคมเมืองจะต้องเกี่ยวข้องกับ
 กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่ภายในเมืองนั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ขอบเขตของสิ่งแวดล้อมเมืองจึงหมายถึง
 ความถึง ทุก ๆ สิ่งที่อยู่ในบริเวณหรือพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นสังคมเมืองส่วนใหญ่นั้นจะเป็นสภาพแวดล้อมที่
 สร้างขึ้นโดยมนุษย์ กล่าวคือ สิ่งแวดล้อมเมืองจะต้องปรากฏอยู่ในที่ที่มีกลุ่มคนอยู่หนาแน่น และ
 สิ่งเหล่านั้นจะต้องมีส่วนสำคัญต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ สุขภาพอนามัย คนในสังคมดังกล่าวด้วย

1.2 ความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากกรุงเทพมหานคร เป็นมหานครใหญ่แห่งหนึ่งของโลกเป็นเมืองซึ่งจัดอยู่ในระดับ "มหานคร" (METROPOLIS) โดยที่กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการ ธุรกิจการค้า การศึกษา ตลอดจนการอุตสาหกรรม และเป็นแหล่งจ้างงานที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ กรุงเทพมหานครจึงเป็นมหานครที่มีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว จากเหตุผลดังกล่าวประกอบกับการพัฒนาประเทศในช่วงที่ผ่านมา ทำให้ประชากรเติบโตและกระจุกตัวเป็นอย่างมากอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ทำให้กรุงเทพมหานครกลายเป็นเมืองที่มีประชากรหนาแน่นติดอันดับ 1 ใน 5 ของโลก นอกจากนี้ยังไม่นับรวมประชากรจากจังหวัดอื่นที่ลี้ภัยไหลเข้ามาประกอบอาชีพในกรุงเทพมหานครในลักษณะเข้ามาอยู่ชั่วคราวอีกกว่า 2 ล้านคนเกือบทุกปี จะเห็นได้ว่าความแออัดของกรุงเทพมหานคร มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นแน่นอน

1.3 สภาพปัญหาของสิ่งแวดล้อมเมืองในกรุงเทพมหานคร

การเติบโตอย่างรวดเร็วของกรุงเทพมหานคร และการขยายตัวของประชากรในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาหลายประการ โดยเฉพาะปัญหาการเติบโตของชุมชนการใช้ที่ดินว่างเปล่าในเขตชั้นในและเกิดความคับคั่ง การคิดจัดของจรรยาบรรณปริมาณรถโดยสารไม่เพียงพอ ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาแผ่นดินทรุดบริการประปาไม่ทั่วถึง ตลอดจนการขาดแคลนที่อยู่อาศัยของคนจนในเมือง การแผ่ขยายของชุมชนแออัดและความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทับถมทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นในอนาคต สภาพปัญหาของกรุงเทพมหานครแยกได้โดยสรุปดังนี้

1.3.1 การเติบโตของชุมชนและการใช้ที่ดินยังไม่มีและขาดประสิทธิภาพ

การขยายตัวรวดเร็วของเมืองได้เติบโตไปแนวถนนสายหลัก (RIBBON DEVELOPMENT) ทำให้มีพื้นที่ว่างเปล่าระหว่างถนนสายหลักที่ยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์เป็นจำนวนมาก เนื่องจากขาดแผนชั้นการพัฒนาที่ชัดเจน กล่าวคือ

พื้นที่ชั้นในมีการพัฒนาอาคารสูงเป็นสำนักงาน และอาคารชุดพักอาศัยเป็นจำนวนมาก นับว่าเป็นการเพิ่มภาระให้แก่รัฐในการขยายบริการสาธารณูปโภค สาธารณูปการในบริเวณนี้อีกมาก ประกอบกับมีการขยายตัวของชุมชนและอุตสาหกรรมรุกที่ดินเกษตรกรรม ในบริเวณชานเมืองอย่างต่อเนื่อง โดยพื้นที่เมืองส่วนขยายใหม่เกือบร้อยละ 70 อยู่ห่างจากใจกลาง

เมืองกว่า 20 กิโลเมตร ส่งผลกระทบต่อปัญหาการจัดการจัดการบริการสาธารณสุข สาธารณูปการ ให้เพียงพอกับการขยายตัวดังกล่าวทำให้ต้นทุนการจัดการพื้นฐานมีราคาสูง เนื่องจากต้องให้บริการความยาวของถนน นอกจากนั้นกรุงเทพมหานครยังขาดการขึ้นค่าการใช้ที่ดินที่มีประสิทธิภาพในช่วงที่ผ่านมาได้ออกกฎหมายควบคุมการใช้ที่ดินเฉพาะในบางบริเวณ เช่น การกำหนดเขตอนุรักษ์อาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และกำหนดพื้นที่สีเขียว เป็นต้น ซึ่งกฎหมายดังกล่าวไม่เพียงพอที่จะตอบสนองการพัฒนาเมืองให้เป็นระเบียบและมีแผนที่ที่ดี

1.3.2 ปัญหาด้านการจราจร

ปัญหาด้านการจราจรติดขัดในกรุงเทพมหานครถึงขั้นวิกฤติ อยู่ในระดับที่ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยรวม ซึ่งมีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการขาดแคลนโครงข่ายในการขนส่งอย่างเป็นระบบครบวงจร การขนส่งสาธารณะไม่มีประสิทธิภาพ การควบคุมปริมาณรถส่วนบุคคลได้ดำเนินการอย่างจริงจัง มีปัญหาความขัดแย้งซ้ำซ้อนของโครงการขนาดใหญ่ และปัญหาการประสานงานไม่เป็นเอกภาพ

1.3.3 สภาวะแวดล้อมในเมืองเสื่อมโทรม

การขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและชุมชนในเมือง ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในกรุงเทพมหานครโดยไม่มีมาตรการควบคุมและจัดการสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม ทำให้สภาวะแวดล้อมในเมืองเสื่อมโทรม โดยเฉพาะพื้นที่ชั้นในและพื้นที่เขตอุตสาหกรรมรอบนอกมีแนวโน้มทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ทั้งในด้านปัญหาน้ำเสีย ขยะมูลฝอย มลพิษทางอากาศ และเสียงตลอดจนสารพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเมืองเป็นอย่างมาก สภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมเหล่านั้นได้แก่

- ปริมาณน้ำเสียในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมากกว่า 14 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน เกิดจากชุมชนร้อยละ 75 และอีกร้อยละ 25 เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม หากไม่มีการแก้ไขโดยเร่งด่วนแล้วคาดว่าในปี พ.ศ. 2543 แม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง (นนทบุรี-สมุทรปราการ) จะเน่าเสียทั่วบริเวณ

- ปริมาณคอก้างของขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร ประมาณ 1000 ตันต่อวัน ก่อให้เกิดปัญหาน้ำเสียซึ่งมีค่าความสกปรกสูงกว่าน้ำเสียจากชุมชนถึง 30 เท่า ส่วนกากสารพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมขณะนี้ประมาณ 1.9 ล้านตัน กว่าร้อยละ 70 เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และความสามารถในการกำจัดกากสารพิษมีเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น

- ความแออัดและปัญหามลพิษทางอากาศ และเสียง เกิดจากปัญหาการจราจรอยู่ในชั้นอันตรายต่อสุขภาพอย่างรุนแรง กรุงเทพมหานครนับเป็นหนึ่งในสิบของเมืองที่มีอากาศเสียรุนแรงที่สุดในโลก ปริมาณสารตะกั่ว คาร์บอนมอนนอกไซด์และฝุ่นละอองเพิ่มสูงขึ้น 4-5 เท่าตัว ใน 5 ปีที่ผ่านมา และผลการตรวจวัดระดับสารตะกั่วในเลือดของคนกรุงเทพมหานคร มีปริมาณมากกว่าที่พบในสหรัฐอเมริกาและยุโรปถึง 3 เท่า⁵

1.3.4 ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภคและการเกิดปัญหาแผ่นดินทรุดและสภาวะน้ำท่วม

การขยายตัวของเมือง เนื่องจากการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้บริการประปาของรัฐไม่ทันต่อความต้องการพื้นฐานในเขตชานเมือง และปริมาณชลประทานนอกนั้กลงทุนจึงหันไปใช้แหล่งบาดาลมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาแผ่นดินทรุดและสภาวะน้ำท่วมติดตามมา ส่งผลกระทบต่อการบินของมลพิษของน้ำใต้ดินด้วย

1.3.5 ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต

แม้ว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่วนรวมของประเทศจะขยายต่อไปอย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาแต่ปัญหาความยากจนในเขตเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรุงเทพมหานครกลับเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากในขณะที่เศรษฐกิจรุ่งเรืองไป ทำให้แหล่งงานเพิ่มมากขึ้นพร้อมทั้งดึงดูดแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมืองมากขึ้นแรงงานเหล่านี้ได้กระจุกตัวกันอยู่ในชุมชนแออัด ซึ่งแผ่ขยายมากขึ้นในกรุงเทพฯ ผลที่ตามมาทำให้เกิดปัญหา ทางด้านสวัสดิการสังคม (WELFARE PROBLEMS) ได้แก่การขาดแคลนที่อยู่อาศัย ไม่มีความมั่นคงในที่ดินและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ในบริเวณที่พักอาศัย เสื่อมโทรมไม่ได้รับบริการที่จำเป็นจากรัฐ เช่นบริการด้านการศึกษา ตลอดจนด้านสาธารณสุขต่างๆ ไม่เพียงพอทำให้ครอบครัวที่ยากจนขาดโอกาสในการได้การศึกษา และมีปัญหาความเสื่อมโทรมทางด้านสุขภาพอนามัย ปัญหาเหล่านี้ส่วนใหญ่สะสมอยู่ในชุมชนแออัด

⁵"กรุงเทพมหานครกับปัญหาที่ห้องแก้ไข," จุลสารกรุงเทพมหานคร 12(มีนาคม 2537): 7.

1.3.6 ปัญหาการบริหารและการปกครองของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครเป็นมหานครใหญ่มีประชากรอยู่อย่างหนาแน่น ขณะเดียวกันกรุงเทพมหานครยังมีปัญหาที่สะสมกันมาเป็นเวลานาน เช่น ปัญหาการจราจร ปัญหาสิ่งแวดล้อม การให้บริการด้านต่างๆไม่ทันต่อความต้องการและปัญหาชุมชนแออัดเป็นต้น ภาระหน้าที่ในการให้บริการ บริการและการแก้ปัญหาเหล่านี้เป็นหน้าที่โดยตรงของกรุงเทพมหานคร ดังนั้นประสิทธิภาพในการบริหารราชการของกรุงเทพมหานคร จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้การพัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็ว กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรที่มีโครงสร้างขนาดใหญ่ และมีบุคลากรเป็นจำนวนมากการบริหารจึงย่อมมีอุปสรรคในการดำเนินงานอยู่บ้าง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบต่อการให้บริการประชาชนโดยตรง แม้ว่าจะได้มีความพยายามในการพัฒนาและปรับปรุงกลไกการบริหารราชการของกรุงเทพมหานครอย่างต่อเนื่องแล้วก็ตาม ยังพบว่ายังมีปัญหาที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขหลายประการ กล่าวคือปัญหาด้านการจัดโครงสร้างและระบบบริหารไม่เหมาะสม การจัดองค์กรและบทบาทหน้าที่ซ้ำซ้อน เกิดความล่าช้าและขาดประสิทธิภาพ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมปัจจุบัน การจัดอัตราค่าจ้างบุคลากรไม่สอดคล้องกับภาระหน้าที่ ปัญหาสมองไหลในสายงานที่ขาดแคลน การจัดระบบข้อมูลยังไม่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

นอกจากปัญหา การจัดการด้านประสิทธิภาพการบริหารราชการ ภายใน กรุงเทพมหานครเองแล้ว การดำเนินงานของกรุงเทพมหานครยังเกี่ยวข้องกับส่วนราชการอื่น ที่มีบทบาทการพัฒนาเมืองกว่า 40 หน่วยงานทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและความชัดเจนในการแบ่งภาระหน้าที่ ส่งผลให้เกิดความล่าช้าขาดประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาเร่งด่วนของกรุงเทพมหานคร จะทวีความ รุนแรงขึ้น ถ้าหากไม่มีการแก้ปัญหาที่กล่าวแล้วอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจและทางสังคมในกรุงเทพมหานครอย่างรวดเร็วนั่นเอง

1.4 ความจำเป็นในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองของกรุงเทพมหานคร

จากที่ได้กล่าวไปแล้วทั้งหมด จะเห็นได้ว่ากรุงเทพมหานครประสบปัญหาอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาความแออัดของที่อยู่อาศัย ปัญหาการจราจร ปัญหาด้านสาธารณสุขโรค สาธารณูปการ ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาการว่างงาน ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เป็นต้น ปัญหาต่างๆเหล่านี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเมืองปัญหาบางประเภทอาจจัดเป็นปัญหา

ทางสังคม บางประเภทอาจจัดเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ และบางประเภทอาจจัดเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมเมือง อย่างไรก็ตาม ปัญหาทุกประเภทล้วนส่งผลกระทบต่อสภาวะการดำรงชีพของประชาชนด้วยกันทั้งนั้น ดังนั้นกรุงเทพมหานครในฐานะราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ตั้งขึ้นและมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 จึงต้องเร่งการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน ซึ่งในแต่ละประเภทของปัญหาจะมีวิธีแก้ไขแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับลักษณะและสภาพข้อเท็จจริงของปัญหานั้นๆ สำหรับปัญหาสิ่งแวดล้อมเมืองนั้น เมื่อเกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อทุกสิ่งในเขตพื้นที่นั้น รวมทั้งส่งผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมของประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ อีกด้วย ดังนั้นกรุงเทพมหานครจึงมีหน้าที่ในการสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมกับดำเนินการแก้ไขทันทีภายในขอบอำนาจของกรุงเทพมหานคร เองนอกจากนั้นการที่กรุงเทพมหานครต้องเร่งดำเนินการแก้ไขนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีความตื่นตัวในการปกป้องสิทธิของตนเอง ซึ่งนับได้ว่าเป็นการกระตุ้นให้ส่วนราชการเร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

สำหรับการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ในเขตเมืองของกรุงเทพมหานครตลอดจนกระทั่งการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองของกรุงเทพมหานครให้คงสภาพเดิมนั้น กรุงเทพมหานครได้เร่งดำเนินการในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการจัดการบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตามในการแก้ปัญหาและการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเมือง บางครั้งจำเป็นต้องมีที่ จะต้องแก้ไขปัญหาลักษณะเฉพาะ และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และมีความรวดเร็วที่สุดอาจต้องดำเนินการโดยอาศัยมาตรการทางกฎหมาย ข้อบังคับซึ่งมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวนี้จะต้องสามารถควบคุม และใช้บังคับได้อย่างเห็นผลและจริงจัง

ในส่วนของปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมเมืองของกรุงเทพมหานครดังที่กล่าวแล้วว่า มีด้วยกันหลายประการ แต่ที่กรุงเทพมหานครกำลังประสบปัญหามากที่สุดคงจะหลีกเลี่ยงไม่พ้น ปัญหามลพิษทางอากาศ ฝุ่นละออง และเสียง ปัญหาน้ำในคูคลองเน่าเสีย ปัญหามลพิษมูลฝอย ซึ่งนับว่าจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ปัญหาการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ หรืออีกนัยหนึ่งคือ ปัญหาหาบเร่แผงลอย ปัญหาเหล่านี้อาจนับได้ว่า เป็นปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมเมืองที่สำคัญของกรุงเทพมหานครอีกประการหนึ่งซึ่งอยู่ในระหว่างที่กรุงเทพมหานครพยายามที่จะแก้ไขและจัดให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยขึ้นในบ้านเมือง นอกจากนั้นปัญหาเหตุรำคาญต่างๆ ซึ่งได้เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนเป็นอย่างมาก สำหรับมาตรการทางกฎหมายในการ

พิธีกรรมสิ่งแวดล้อมเมืองนั้น มีกฎหมายฉบับหนึ่ง คือพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่มาปัจจุบัน และมีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับการพิธีกรรมสิ่งแวดล้อมเมือง ได้แก่ เรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย สุขลักษณะของอาคาร เหนืออาคาร การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ กิจกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหาร และเรื่องจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ ดังนั้นกรุงเทพมหานครจึงต้องดำเนินการพิธีกรรมสิ่งแวดล้อมเมืองดังกล่าวภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 แต่เคยที่กฎหมายฉบับนี้ยังมีเนื้อหาไม่ครอบคลุมสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมเมืองทั้งหมด กล่าวคือไม่ครอบคลุมการเจริญเติบโตของชุมชน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และปัญหาด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การพิธีกรรมสิ่งแวดล้อมเมืองของกรุงเทพมหานครยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร

ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพิธีกรรมสิ่งแวดล้อมเมืองของกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ที่สามารถนำไปบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นการสมควรและมีความจำเป็น ที่จะต้องทำการศึกษา วิเคราะห์ถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการพิธีกรรมสิ่งแวดล้อมเมือง ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวในวิทยานิพนธ์นี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาถึงเนื้อหาของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และแนวระบับการปรับปรุงเนื้อหาของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวในอนาคต
- 2.2 เพื่อศึกษารูปแบบและอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครในการพิธีกรรมสิ่งแวดล้อมเมืองตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 รวมไปถึงการปฏิบัติหน้าที่ที่ผ่านมาของกรุงเทพมหานครในการพิธีกรรมสิ่งแวดล้อมเมืองตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว
- 2.3 เพื่อศึกษาถึงมาตรการและแนวทางการดำเนินการ เพื่อนำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ไปใช้ในการพิธีกรรมสิ่งแวดล้อมเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลกว้างขวางกว่าที่เป็นอยู่ปัจจุบัน

3. ขอบเขตของการวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

3.1 เป็นการศึกษาเน้นเฉพาะเนื้อหาและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่เกี่ยวข้องกับการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย สุขลักษณะของอาคาร เหนือราคาขาย การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตลาด สถานที่จำหน่ายอาหาร สถานที่สะสมอาหาร และการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

3.2 เป็นการศึกษาเฉพาะผลที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเมือง

4. สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นคือ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่นำเอาบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาใช้บังคับเพื่อผลในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองในกรุงเทพมหานคร แต่ปรากฏว่าการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองของกรุงเทพมหานครยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายอย่างสมบูรณ์ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากเนื้อหาสาระของพระราชบัญญัติการสาธารณสุขยังไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ของกรุงเทพมหานครยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ปัญหาการขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และขาดการนำเอากฎหมายมาบังคับใช้อย่างจริงจัง จากสภาพสาเหตุแห่งปัญหาดังกล่าว การวิเคราะห์พระราชบัญญัติการสาธารณสุข เพื่อทราบถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครจะมีผลต่อการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยค้นคว้าและรวบรวมจากเอกสารทั่วไป ได้แก่ หนังสือ บทความ สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชน บทบัญญัติของกฎหมายโดยการวิเคราะห์กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองดังนี้

- 5.1 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535
- 5.2 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535
- 5.3 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535
- 5.4 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522
- 5.5 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535
- 5.6 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2528

6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 6.1 ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 ที่ใช้ในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองของกรุงเทพมหานคร
- 6.2 ทำให้ทราบถึงทฤษฎีแนวความคิดและหลักกฎหมายต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเมือง
- 6.3 ทำให้ทราบถึง ปัญหาและข้อบกพร่องของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข ที่ใช้อยู่ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน